

Clevelandska Amerika

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELAND, OHIO. SREDA, 12. PROSINCA, 1916.

Issued three times a week.
Official Organ of 85 Slovenian Societies and Organizations.

LETO IX. — VOL. IX.

Mestno novica.

Spor med councilmanji in županom. Župan Davis grozi, da odpokliče councilmane, ki mu nasprotujejo.

V ponedeljek zvečer se je vrnila prva seja mestnih councilmanov, odkar je republikanec Davis župan. Kakor znano, je večina councilmanov demokratov, in ti demokrate nasprotujejo skoraj vsemu, kar hoče narediti Davis. Demokrate so si med seboj razdelili vse važne urade posameznih odborov, dočim so republikanci le pri mestnih odborih v večini. Councilman Damm, od 23. varde, ima najbolj važno mesto v mestnem zboru, ker je predsednik finančnega odbora. Ta odbor mora dovoliti vse mestne izdatke. Councilman Thompson iz 15. varde (Newburg) je predsednik mestnega zbora. V torek se je župan Davis izjavil, da če mu bodo demokrate javni councilmani nasprotovali pri izpolnjevanju njegove dolžnosti, da bo povzročil, da se vršijo odposilne volitve. Župan Davis je tudi mnenja, da bi se morale mestne knjige pregledati od posebnega odbora nepristranskih državljanov, ki niso v mestni službi, toda demokratska večina je to zavrgla, rekoč, da zadostujejo mestni pregledovalci knjig.

Policija je prišla nekoga "mokega" Fred Freya, ki se je udeležil nekake pretepe, in ker je bil tekom pretepa ranjen, je bil poslan v bolnišnico, kjer se je po spoznal, da ta "mož" ni mož, ampak dekle. Miss Frey je nosila že od 15. leta moško obleko, in je bila v več saloonih uslužbena kot "blatpec" in "ven metac" nemirnih gostov. Služila je tudi v Columbusu in Cincinnatiju.

Dr. Jugoslavski Sokol priredi v nedeljo, 16. jan., v Grdinovi dvorani zanimivo maskeradno veselico, na katero je običajno še posebej vabljeno radi izvrstne zabave. Lepa darila so namenjena lepi maskam.

Odkar je postalo z novim letom 7 držav ameriške unije zlatih, se silno vesele temperamentni svojih zmag. To la nastane številke teh volitev nam kažejo, da so temperamentne zmage bolj na papirju kot v resnici. Skupna večina suhih glasov v državah Arizona, Colorado, Oregon, Virginia in Washington znaša 100.000 glasov, dočim znaša 100.000 večina mokrih glasov v treh državah, Ohio, California in Texas 273.757 glasov. Večina mokrih glasov v treh državah je torej še enkrat večja kot večina suhih glasov v petih državah.

Dr. Triglav priredi v nedeljo, 16. jan., v Knausovi dvorani točno ob 8. zvečer igranje "Lamajlov." To je popolnoma nova igra, katere naše občinstvo še nikdar ni videlo na odru, zato pa je toliko bolj privlačna, in je ena najboljših, kar jih je videl naš slovenski gledatelj. Igra je delo pokojnega Amerca. Igralci dr. Triglav, njegova žena, da bo igra fino igrana, in žetoli je, da občinstvo napolni dvorano. Vsebinsko igra bo približna v številki, ki jo je v petek.

Dr. Triglav je zvečer zahteval kongresa postavbo, da se razširi naseljevanje iz Evrope. Zastal je želi unija, da se popolnoma omeji otroče delo, in da se prepovedo izdelki jetnišnic. —Chas. Harrison, ki stane na 1334 W. 97th st. se je januarja lani leto osemkrat selil, ker njegovi ženi ni ugajalo njeno stanovanje. In ko je selil, dana hročča zopet seliti, 4.000.000.

pa je ubogi Harrison uležil tožbo za ločitev zakona.

—75 čistilcev okenj od The Cleveland Window Cleaning Co. je odšlo v tovarno na štrajk. Štrajkarji zahtevajo \$3 na dan namesto \$2,50. Kompanija je najela druge ljudi, ker neče priznati večje plače.

—Mestni blagajnik Neal je pronašel, da ima mesto \$100.000 več denarja, kot se je mislilo. Mestna zbornica bo sedaj to najdeno svoto denarja razdelila sledeče: \$6000 za koncerte v parkih, \$20.000 za boljše razsvetljavo cest, \$30.000 za čiščenje cest, \$21.000 za popravo cest, in za razne izdatke \$24.000.

—Poizvedovalna komisija, ki preiskuje sistem clevelandskih šol, je priporočila šolskemu odboru, da upelje v šole biljardne mize in celo kješčja. Mnogo mladine se pokriva na cestah, in če bi dečki po šoli imeli zabavo v šolskem poslopiju, bi opustili slabo družbo na cestah. Šolski odbor je seveda zadovoljen s tem, ker pa potrebuje za to idejo kakakega pol milijona dolarjev, in so šolske blagajne itak prazne, se seveda ne bo naredilo ničesar.

—Med prosilci, ki prosijo za pomiloščenje od dosmrtnosti, se nahaja tudi Slovenec John Hreščak iz Guernsey County, ki je bil novembra meseca 1913 obsojen na dosmrtno ječo radi uboja druge vrste. Državna komisija za pomiloščenje bo pomilostila 7 oseb, in v prvi vrsti se nahaja John Hreščak. Med ostalimi slovenskimi prosilci se nahaja tudi Nick Krznovič iz Clevelanda.

—Novi župan Davis se bo potegoval, da se spremeni mestna ustava v toliko, da bo župan zvoljen za štiri leta namesto za dve leti, kot sedaj. Mestno prebivalstvo ima o tem odločiti. Davis se je izrazil, da župan v dveh letih nikakor ne more spoznati vsega dela, ki ga ima župan.

—Salooni imajo lahko ženske pevke in igralko v svojih prostorih, se je izjavil direktor javne varnosti, Sprosty, dokler se te ženske obnašajo kot "ladies." Dosedaj je bilo prepovedano ženskam muditi se v gostilnah. Tudi gledališke predstave dobimo menda ob nedeljah, ker je sodnik Moylan, na zahtevo prosekutorja Linda, v torek izpustil iz sodnice tri igralce, ki so bili obdolženi, da so igrali gledališko predstavo v nedeljo. Dosedaj namreč je bilo v Clevelandu prepovedano igrati igre v javnih gledališčih ob nedeljah. Razni duhovni so že začeli napadati Davisa radi njegove svobodomiselnosti vlade, in grozijo, da postane Cleveland kmalu peklenško gnezdo pohujšanja in greha.

—Delavski položaj v zadnji polovici leta 1915 je bil dvakrat boljši kot v istem času leta 1914, pravi komisar Hennesy od mestne posredovalnice za delo. Tekom zadnjih šest mesecev se je oglasilo 7000 več mož za delo, 24.000 služb se je ponudilo in 14.500 mož je do bilo delo potom mestnega urada.

—Vsa poljska društva države Ohio kakor tudi po Ameriki, so po svojih posebnih poslopih odposlala včeraj kabel na Herberta Asquitha, angleškega ministerskega predsednika, kjer ga prosijo, da naredi vse v svoji moči za olajšanje bede med Poljaki. Nemci so na poljskem ozemlju pobrali popolnoma ves živež, tako da ljudje tam v gruči lakote umirajo. Tudi predsednik Wilson je dobil enak telegram. Poljskov je v Zjed. državah 4.000.000.

16 Amer. ubitih.

Neki general upornika Ville je zajel na železnici 16 Amerikancev in jih dal ob tiru ustreliti.

El Paso, Tex. 12. jan. Sestnajst oseb, vsi Amerikanci, ki so se vračali iz Chihuahua City v Cusihuiriachic, kjer so hoteli odpreti premostovnik, je bilo včeraj zajetih na vlaku severo-zapadne meksikanske železnice. Odzeli so jim obleko, jih razpostavili ob tiru in postrelili. Tako je brzojavil Thomas Holmes, ki je bil tudi na istem vlaku, pa je pobegnil. Banditje, ki so storili to zverinsko delo, so najbrž vojaški generala Rodrigueza, vernega pristasa generala Ville. To brzojavko je potem potrdila tudi meksikanska vlada. Angleški konzul v El Paso je sprejel sledečo brzojavko: Okoli 4 ure jutraj je stopilo v vlak Northwestern železnice kakih 28 obojenih banditov, ki so zajeli 15 Amerikancev v vlaku. Holmes je bil tedaj na toaletu in se je skrivil. Videl je, kako so banditi odvzeli Amerikancem obleko, jih razpostavili ob tiru in jih ustrelili. Holmes je potem v temi pobegnil.

Družba Amerikancev, ki je bila ustreljena, je ustanovila rudniško delniško podjetje pod imenom Cusihuiriachic Mining Co. Ta družba je dobila od začasnega predsednika Carranze dovoljenje, da sme operirati. Napotili so se proti dotičnemu mestu, in so peljali s seboj mnogo denarja, ker so vedeli, da trpi prebivalstvo v dotičnem kraju veliko pomanjkanje.

Smrt teh Amerikancev je preplašila druge Amerikance. Baj je Villa izdal povelje svojim banditom, da postrelje vse tujce, ki stopijo na meksikanska tla. Predsednik Wilson bo zahteval od začasnega predsednika Carranze pojasnilo in zahteval objem, da se morilski banditje primejo in kaznujejo. Amerikanci, ki so bili umorjeni, so prosili za vojaško pomoč, predno so se podali na vlak, toda Carranzov častnik ni hotel dati vojakov za spremstvo.

Boji na Kavkazu.

Petrograd, 11. jan. Turška armada je poskušala prekoračiti reko Arhara, toda naši streli so zavrnili turški napad s hudimi izgubami za Turke. Jutraj so ruske čete zasedle turško vas Tew. V Perziji je blizu jezera Urmia neki armenski oddelek pod ruskim vodstvom uspešno napadel razne bandite in jih razgal.

—Umrla je v Newburgu Marija Kogovšek, doma iz St. Ruperta na Dolnemskem.

—Novi odbor za leto 1916 pri Slov. Lovskem podp. dr. je sledeči: John Grdina, preds.; Fr. Okički, podpreds.; Fr. Umetič, t.jnik; A. Kraševac in J. Klemen, blagajnik. Nadzorniki: A. Zgajnar in L. Hiti.

—Deset "special" policistov, ki stražijo trgovine na zapadni strani mesta, mora dobiti nove uniforme, kakor je zapovedal policijski načelnik Rowe. Njih sedanje uniforme so preveč podobne pravim policistom.

—Časopisje je dandanes svetovna sila. Človek brez časopisa je kakor napol mrtev za življenje. Berite, nečita se!

—Kdor ima hišo ali lot naprodati, naj poskusi z oglašom v našem listu. Kmalu se bo oglaševalci.

Pričeta preiskava.

Delavci v Youngstownu se vračajo na delo. Državna in zvezna preiskava je v polnem teku.

Youngstown, O. 11. jan. Delavci tovarne Youngstown Sheet & Iron Co. se vračajo na delo. (Do torka opokne jih je bilo na delu že 2000 izmed 9000 delavcev. Več delavcev neprestano prihaja na delo. En pol milijon je bil že odposlan domov, ker v mestu vlada mir, in zdi se, da se delavci silno kesajo, kar so povzročili, deloma zapeljani, deloma v pijanosti. V mestu je samo še osrmi regiment narodne garde, govori se, da tudi to vojaštvo kmalu odide domov. Brigadni general Speaks, se je izrazil povoljno o slučaju in je prepričan, da lokalne oblasti zadostujejo, da vzdržijo mir in red.

Delo se odpira tudi v tovarni Republic Iron & Steel Co., kjer je dolgo časa štrajkalo že 2500 delavcev, in je radi teh štrajkarjev moralo počivati nadaljnih 6000 delavcev. 2000 štrajkarjev se je že vrnilo na delo. Pri nobeni tovarni ni vojaške straže, in delavci so povsem mirni.

V Sharonu in Farrellu je včeraj zgedalo kot da bi hotelo zaštrajkati tamošnjih 6000 delavcev, uposlenih v Carneco tovarnah. Vlada je v svoji skrbi poslala tja že nekaj posebnih stražnikov, vendar delavci so ostali mirni in niso zaštrajkali.

Medtem pa se vrši preiskava v Youngstownu proti ljudem, ki so začeli nemire, rope in požige. Zjedinjene države so udeležene pri tej preiskavi, kajti druhal je požgala pošto Zjed. držav v East Youngstown in zajedno so celo pošto oropali. Zvezna oblast je danes prijela nekakega Mike Zucko, ki je obdolžen, da je prvi začel ogenj v pošti in je objednem tudi obdolžen ropa pošte. Nad 300 delavcev je zaprtih, deloma od mestnih, county, državnih ali zveznih oblastij. Vsi so obdolženi upora (rioting), požiga, ropa in umora. Kot se je izjavil sodnik Barnum, bo država storila vse, da se odpošlje te ljudi v Avstrij, odkoder so prišli, ker so sramota za Zjed. države.

Guverner Willis je poslal v Youngstown pomožnega generalnega državnega pravnika, da pomaga poroti preiskati rope in požige. Velika porota zboruje ves dan.

Razširila se je govorica, da so nekateri ljudje ukradli dinamita, da poženejo v zrak tovarno Trumbull Steel Co. v Warren, toda brigadni general Speaks se je izjavil, da je ta govorica izmišljena, in nalašč podvržena delavcem. Vse skupaj je izmišljotina.

Župani vseh mest v okolici Youngstowna so sklenili, da zapro vse saloone, ker se boje, da bi delavci hodili iz Youngstowna, kjer so salooni zaprti, v njih mesta pa pijačo in bi začeli nemire, kadar bi se napili.

Sharon, Pa. 11. jan. Pri Carnegie Steel Co. v Farrell se je pričel štrajk. Do popoldne je šlo na štrajk 500 delavcev. Delavci so se zbrali najprvo v Hrvatskem Narodnem Domu, da se posvetujejo, kaj naj naredijo, toda dvorana je bila premala in so pozneje najeli Rex gledališče. Delavci so zajedno prosili policijo na pomoč, da jih varuje pred L. W. W. agitatorji, ki hočejo nahujskati delavce k krvavim dejanjem. Delavski voditelji so prepričani, da če se agitatorji L. W. W. ne udeležijo štrajka, da se bo vse

Kdo je kriv?

Delavski voditelji vračajo krivdo za nemire in požige v Youngstownu na kompanijo in šerifa.

Youngstown, 11. jan. Preiskava, ki je sedaj v teku v Youngstownu proti požigalcem, bo prinesla marsikaj zanimivega na dan. Mnogo se trdi, da so agentje tujezemskih vlad nahujskali delavce na po-boji in požig. Thomas H. Flynn, delavski organizator American Federation of Labor, pa se je izjavil sledeče: The Youngstown Sheet & Iron Co. tovarna je importirala posebne pretepače in bandite, da je zavarovala svojo tovarno. Ti banditje so prišli iz Pittsburgha. Šerif je prekršil postavbo, ker je zapregel za pomožne šerife ljudi, ki niso državljani države Ohio. Policija v East Youngstown ni prišla onih oseb, ki so požigale hiše in trgovine, ampak sedaj samo one, ki so vlomili v saloone in jih ukradeno pijačo. Mr. Flynn organizira sedaj delavce v Youngstownu. Napram časnikarskim poročevalcem se je izrazil: Mi imamo dokaze, da se je ves nemir pričel po najetih in plačanih banditih kompaniji, ki so dražili delavce. Ti najeti pretepači kompanije so ves dan v petek nalašč kupovali žganje in drugo pijačo ter jo delili med delavce, da bi jih opijanili, jih zapeljali k prepovedanim dejanjem, nakar bi kompanija lahko pokazala javnosti, kakšne delavce je imela v službi. V mestu je devetnajst detektivskih agencij, podkupljenih od kompanije. Kompanije so imele peklenko izmišljen načrt. Kompanija je nameravala znižati vrednost svojega podjetja, tako da bi velikanski trust jekla, ki hoče kupiti te tovarne, dobil kontrolno nad tovarnami in izžemal odjemalce. Ker se vrednost podjetja ni dala drugače znižati, je bilo treba uprizoriti štrajk, kompanijski postopaki so dobili povelje, da napadejo delavce, in nastala je revolta, kakoršnje se moramo pač sramovati. Mi imamo dokaze, da policija ni aretirala nikogar, ki je požigal kako hišo. Naši možje so bili na licu mesta in so videli policijo, kako je stala zraven onih, ki so požigali. To kaže na poseben načrt onih voditeljev, ki so se to priredili, da se namreč požigo gotove hiše. Organizirani delavci zahtevajo, da se natančno vse preišče, da se primejo v resnici pravi krivci.

Iz urada Slov. Lovskega podp. društva. Predsednik John Grdina, 6025 St. Clair ave. podpredsednik Fr. Okički, 6015 Bonna ave. prvi tajnik F. Umetič, 6307 St. Clair ave. drugi tajnik Louis Rus, 925 Addison Rd; prvi blagajnik A. Kraševac, 402 E. 156 St. drugi blagajnik J. Klemenec, 6006 St. Clair ave. nadzorniki A. Zgajnar in L. Hiti. Pristopnina je samo 50c, sedaj imate priliko, da pristopite k našemu društvu.

—v redu vršilo. Delavci zahtevajo 25 centov na uro plače. Položaj je v obče miren. Niagara Falls, N. Y. 11. jan. Kakih tisoč delavcev je danes napadlo tukajšno tovarno American Aluminum Co. v nadi, da pomeče iz tovarne one delavce, ki so še ostali na delu. Policija je sprva ustrešla v zrak, pozneje pa s koli napadla delavce. Štirje policisti so bili ranjeni. Delavci zahtevajo 30 centov na uro. Dosedaj so dobivali \$2,25.

NOVICE IZ BOJIŠČA.

Boji v "paradižu."

London, 11. jan. Med turško in angleško armado je prišlo pri Kut-el-Amara do silnega boja, in sicer na ravno onem mestu, kjer je stal nekaj, glasom sv. pisma paradiž, kjer sta živel Adam in Eva! Uspeh te bitke bo odločil kampanjo v Mezopotamiji, in zmagovalci dobi Bagdad v darilo. Kakih 10.000 angleških vojakov je pri Kut-el-Amara obkoljenih od turške armade, in angleški vrhovni poveljnik mezopotamijske armade je naznanil, da se bliža od perzijskega zaliva pomoč, katere, če pride v pravočasno, lahko uniči turško armado. Turška armada ob reki Tigris šteje do 60.000 vojakov, dočim šteje angleška armada le 18.000 mož, toda Angležji so poslali pomoč. Težave so nastale pri vojskovanju, ker je ogromno deževje poplavlilo več krajev.

Divji rodovi Turkom na pomoč.

Tudi Turki dobivajo pomoč in sicer od sosednjih divjih rodov, ki so mohamedanske vere. Celotni Perzije prihajajo posamezne čete. Angleži imajo v tem kraju posebno veliko število strojnih pušk, katerih Turkom primanjkuje. Kot se čuje iz zanesljivih virov izvažajo Angleži sedaj v Mezopotamijo ali na potu v Mezopotamijo 250.000 mož, katerim se Turki nikakor ne bodo mogli ustavi. Vse angleško moštvo, ki je bilo svoje čase na Dardanelah je sedaj prestavljeno v Mezopotamijo.

Obupni boji Črnogorcev.

London, 11. jan. Nad 200.000 nemških in avstrijskih vojakov je od treh strani obkolilo malo Črnogorci, kjer se Črnogorci že tri mesece trdovrsto ustavljajo tej silni armadi. Nikdar v zgodovini še ni noben sovražnik mogel udreti v Črnogoro, in stoletja in stoletja so znali Črnogorci varovati svojo svobodo in svoje kršne gore. Sedaj se je Avstrijem pridružil še 50.000 Bulgarov, in trdi se, da Črnogorci se nikakor ne bodo mogli ustavljati tolikšni armadi, ki je po številu veliko večja kot šteje vse črnogorsko prebivalstvo skupaj.

Od treh strani obkoljeni.

Od severa in vzhoda se bližajo Avstriji in Nemci v Črnogoro, dočim prihajajo od juga Bulgari. Neki italijanski vojaški kritik se je izjavil, da nikakor ne more biti dolgo, da bodo Črnogorci popolnoma iztrebljeni, ker pride na vsakega črnogorskega vojaka do 30 tujih vojakov.

Nemci priznajo zgubo križarke.

Amsterdam, 11. jan. Overseas News Agency prinaša novico, da je pomorska nemška oblast priznala, da je zgubljena nemška križarka Bremen, katero so Rusi potopili v Baltskem morju.

Naslednik Dumbe.

Berolin, 11. jan. Poročila, ki so dospela sem iz Dunaja, naznajo, da bo naslednik Dumbe najbrž mažarski grof Albert Apponyi, znani mažarski politikar.

Bombe nad Sofijo.

Solun, 11. jan. Oddelek francoskih zrakoplovcev je v ponedeljek priplul nad glavno bulgarsko mesto Sofija in je zagnal mnogo bomb nad mesto, ki so povzročile veliko škodo. Velika panika je nastala v glavnem mestu. Francoski oddelek zrakoplovcev se je vračal od poizvedovalne vožnje nemških pozicij, in je spotoma napadel Sofijo.

Nemška ofenziva v Franciji.

Nemci so v Champagne distriktu pričeli novo ofenzivo sili v dveh bitkah.

velikim številom vojaštva in so zavzeli nad 700 sežnjev francoskih strelnih jarkov. Francosko armadno poveljstvo je v očigled tega hitro poslalo pomoč, Francozi so napadli, pregnali Nemce in jim odvzeli vsa pridobljena zemlja. Poleg tega so Francozi na višinah 'Meuse obstreljevali nemške strelne janke s težkimi topovi in jih močno poškodovali.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 11. jan. V vzhodni Galiciji in Bukovini je sovražnik trpel ogromne izgube in je radi brezuspešnih napadov na naše vrste disorganiziran. Le slabi artilerijski napadi prihajajo od avstrijske strani. Naša armada sedaj utrjuje točke, katere je dobila zadnje dneve od Avstrijecev. Na kavkaški fronti je oddelek naših poizvedovalcev kljub silnemu turškemu uporju prodrli skozi sovražno fronto in podrl most, katerega se je posluževal sovražnik.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 11. jan. Severno od Massiges smo napadli francoske čete in smo zasedli eno francosko opazovalno postajo, nekaj sto jardov strelnih jarkov, in zajedno smo ujeli sedem častnikov in 423 mož. Francoski protinapad je bil odbit. Bombardirali smo francoska skladišča pri Furnesu. V Volhynia distriktu je nameravala nekla močna ruska divizija napredovati proti Berestianu, toda je bila odbita.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 11. jan. Blizu Lepanace so francoske čete pričele z ofenzivo. Avstrijske čete, ki se tam nahajajo, so se trdovratno borile, toda končno so se morale vseeno umakniti. Naše zgube so bile primeroma majhne proti avstrijskim. V ostalem na južnem bojišču ni ničesar novega.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 11. jan. Na laški fronti so se vršili artilerijski boji pri Gorici, Col-de-Lamain Folgarone. Na Balkanu so avstrijske čete napredovale pri Beranovcih in se polastile Bojca. Vzhodni breg reke Lim je bil očiščen sovražnika. Hudi boji se vršijo na ostali črnogorski meji.

Zdravila v Nemčiji.

Washington, 11. jan. Angleška vlada je pri volji pripustiti, da se odpošljejo iz Amerike zdravila in obveze za ranjenec v Nemčijo. Ameriški rudič križ je posredoval v to svrhu, in 18. jan. odpelje parnik Amsterdam 300 velikanskih zabojev v Nemčijo.

Gora Lovčen v avstrijskih rokah.

London, 11. jan. Ena najbolj močnih črnogorskih postojank, gora Lovčen, ki se je dvigala neposredno nad avstrijskim vojnim pristaniščem Kotorjem je v avstrijskih rokah. Avstrijski so štiri dni in noči neprestano streljali na malo črnogorsko posadko na tej gori, dokler niso bile vse utrdbe razbite. Gora Lovčen s svojimi utrdbami je delala Avstrijem velike preglavice, zato so poskušali vse, da jo dobe v roke. Zajedno so Avstriji osvojili vas Berane. Nasprotno poročajo Črnogorci, da so Avstriji sicer dobili goro Lovčen, toda poročajo, da so premagali Avstrijske na severni in vzhodni fronti pričeli novo ofenzivo sili v dveh bitkah.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$2.50 Za Clev. d. po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 3c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandská Amerika",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (Krajinari) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 4. Wednesday, Jan 12. '16.

Na horizontu evropske vojne.

I. KONEC JE SLAB ZA ZAVEZNIKE.

(Piše Frank H. Simonds.)

Za nemške sovražnike se je leto slabo končalo na bojnem polju. V Mezopotaniji se ena angleška armada umika, da uide uničenju. V Macedoniji se angleško-francoska armada umika iz srbske zemlje, potem ko je popolnoma zgrešila, da bi prišla na pomoč junaškim Slovanom (gallant Slavs) in je sedaj sama v nevarnosti. Nadmoč zaveznikov na bližnjem vzhodu in daljnem zahodu je močno pretresena.

Ce pogledamo nazaj preko dvanajst mesecev, ne moremo drugače reči, kot da so Nemci imeli uspeh na bojnem polju, enak uspeh kot Napoleon ali Louis XIV. Poljska, Srbija in Litvanija so osvojene, pot je odprta v Carigrad in do turškega zaveznika, in Bulgarija se je dala pregovoriti, da združi svojo usodo z Germani.

Na zapadnem bojišču je bilo ustavljenih pol ducata zaveznikov ofenziv; in bojna črta je jako malo spremenjena, odkar so Francozi ustavili nemško ofenzivo v septembru leta 1914. Na nekaterih krajih so zavezniki napredovali. Vzeli so več vasij in hribov. Severno od Afrasa in vzhodno od Rheimsa so zavezniki napredovali za nekaj milj. Toda ta napredek zaveznikov nima nobenega pomena, razven, da kažejo, da so Angleži in Francozi v taki moči, da jih Nemci ne morejo vreči nazaj, in da so v Londonu in v Parizu trdno prepričani, da bodo Nemci vrženi nazaj, kakor hitro bodo imeli zavezniki dovolj municije.

Toda končno moramo reči, da so imeli Nemci na vzhodu in zahodu uspeh. Na francoskem in v Belgiji so Nemci ustavili vsako ofenzivo zaveznikov. Nemci so nameravali vzeti Varšavo, potisniti Ruše iz Karpatov za reko Njemen, in posrečilo se jim je. Končno so Nemci spravili skupaj novo armado in udri v Srbijo. In tu so v polni meri in hitro napredovali z uspehom, katerega niso mogli dobiti niti pri Ruših niti pri Francozih.

Ko se je leto naglo na konec, vidimo Nemce in njih zaveznike v triumfu, v boljšem vojaškem položaju kot pred enim letom. Edino, kar (Nemcem in Avstrijcem prizadeva teške skrbi, je draginja in pomanjkanje živil. Kar se tiče pa moštva, ga imajo dovolj.

Kaj je proračun zaveznikov za zadnjih dvanajst mesecev? Prvič, in kar je najbolj važno, je bil nemški napredek na zapadu popolnoma ustavljen. Niti v Parizu niti v Berlinu niti ne računajo na to, da bi mogli Nemci priti kdaj v Pariz ali proti morju. Francije Nemci danes ne morejo uničiti. In za bodočnost je zaveznikom zagotovljeno na zapadnem bojišču premoč v moštvi in municiji.

Ko je bila torej obrambena črta zaveznikov na zapadnem bojišču ustavljena in s tem Francija in Anglija varna pred nadaljnjimi napadi, je bilo treba prepoditi nemško brodovje z vseh morij. Nemške trgovine danes na morju nikjer ni in je takorekoč pozabljena. Nemčija je v pravem pomenu besede oblegana trdnjava, kjer sicer ljudje ravno še ne umirajo od

lakote, toda manjka jim gotove vrste živeža in mnogo materijala za vojsko. In Viljem II nemški kaiser, čuti danes isto težavo, kakor jo je čutil Napoleon, ko je moral komečno pasti na kolena, ker ni mogel nikdar priti v Anglijo in uničiti angleškega brodovja.

V rešnici je Nemčija okupirala 8400 kvadratnih milj francoske zemlje, kjer je pred vojsko stanovalo 2.500.000 ljudi, toda takoj ob začetku vojske so vojaške oblasti pobrale od tam vse orožja zmogljne moške. Toda v povračilo v to, so Francozi in Angleži zasedli nemške kolonije, so osvojili Togo in Jugozapadno Afriko in se pripravljajo, da sedaj uničijo nemško vladu v Kamerunu, dočim je Japonska in Avstralija spravila za sebe vse nemške kolonije v Tihem morju.

Skratka, v preteklem letu se je skazalo, da Nemci na zapadnem bojišču nikakor ne morejo napredovati. Nadalje je tudi izpodletel načrt, da bi s submarine prisilili Anglijo k gladi in uničili angleško trgovino.

(Nadaljevanje)

Dopisi.

Bon Aer, Pa. V začetku vas lepo pozdravim in želim veselo in srečno novo leto, kakor tudi vsem čitateljem našega vrliga lista "Clevelandská Amerika." Z delom se tukaj nimamo kaj posebno pohvaliti, delamo vsak dan, pa zaslužiti se jako malo, pa kljub temu se tudi zavedamo, da moramo biti v korist narodu. Pred kratkim časom smo ustanovili društvo "Bonerški Slovenci" in smo priključili to društvo k SDPZ, s sedežem v Conemaugh, Pa. Po trdnopolnem delu smo odprli tudi lastni društveni dom, ki bo narodu v veliko korist. Pozdravljamo vse čitatelje širom Amerike in prihagamo obljubo \$2. za naročnino in želim, da storijo tako vsi zavedni ameriški Slovenci.

Naročnik lista.

Sharon, Pa. Dne 1. jan. sem zapustil drage mi rojake v Girardu, bolj teška je bila ločitev od zavednih rojakov, pa upam, da se bodemo že še kdaj videli. S počestno železnico sem dospel v to mesto, kjer sem bil nad vse gostoljubno sprejet, posebno od družine Zagar. Vsa čast gre soprogi rojaka Zagara, ker ima tako izvrstno kuhinjo. V spremljevalcu rojaka Fr. Kramarja sva obiskala več rojakov in sešel sem se z mnogimi rojaki, katere poznam že iz mladih let. Kot sem sprevidel, so rojaki v tukajšnji naselbini jako zavedni, in v kratkem si postavijo svoj Slovenski dom, ki bo v čast in ponos Slovencev.

Se enkrat se zahvaljujem rojakom v Sharon za ljubezniv sprejem in pozdravljam vse Slovence širom Zjed. držav.

Eng. Coh.

Gordon, Colo. Brat urednik, odstopite mi nekoliko prostora v našem cenjenem listu, da tudi jaz kaj sporočim iz tukajšnje pečlarske naselbine. Pečlarjev nas je tukaj jako veliko, toda temu je vzrok delavska mizerija, ker jako slabo delamo, k večjem dva šihita, na teden, za vse to si pomagati ne moremo. Vseeno smo pa storili korak naprej, ker smo ustanovili novo društvo "Orel nad Triglavom" in ga priključili bratski Jednoti SNPJ.

Naznanjam vsem članicam in članom SNPJ, da nas je zadela velika nesreča. S 1. januarjem nam so odvzeli temperenčnički zadnji požirek jemenovca, kakor postane iz lepe države Colorado prava Sahara. In kdaj bomo kot Izraelci v puščavi: O gospod, daj nam mangel! Ali pa bomo potrkali s palico na studenec, da priteče jemenovec iz nje. Že se mi grlo suši, ko pomislim, kaj nas še čaka, temperenčnikom pa vesolja poskoči srce kot mladim kozlom po skalovitih gorah. Tako se bodemo tudi mi veselili, kadar bomo zmagali in prignali te suhe črve iz države Colorado. Toda usoda je prehudu, da bi se jih mogli znebiti kar tako, ker J. D. Rockefeller podpira suhače, mi pa pivovarne, torej ne bomo skupaj drugače, če se svet pogreze, da pademo vsi v eno jamo, potem bomo pa enaki. Konečno pa pozdravljam vse naročnike tega lista in želim naročnikom srečno novo leto. Listu pa obilo naročnikov in predplačnikov.

J. Martz, član SNPJ.

Savoy, Mont. Gosp. urednik, prošnja za nekoliko prostora v priljubljenem listu Clev. Amerik. Mole se čita v slovenskih listih od montanskih farmarjev, zato je bom nekoliko narisal tukajšnje naše kmetijske razmere. Ker smo visoko na severu blizu Canade, je umevno, da imamo tukaj oster zrak.

Najprvo bom opisal življenje spomlad. Spomlad smo imeli prav lepo, tako da smo delali, kar najbolj smo mogli. Samo da bi mogli več zemlje posejati. Stari pregovor pravi, ako ne seješ, tudi žeti ne moreš, toda mislim, da ta pregovor velja samo za farmarje, zakaj veliko jih je, ki ne sejejo, pa vseeno žanjejo. Mi, tukajšni slovenski farmarji smo imeli smolo, posebno jaz, ker nisem imel dovolj semena ne denarja, da bi si jih kupil. Imel sem orodje, živino, vozove, samo semena ne, da bi ga djal v zemljo. Drugega mi ni preostalo kot prositi za denarno pomoč moje prijatelje in sosed v Clevelandu na W. 97th St. Moja prošnja je bila uslišana. Ker so mi poslali denar, da sem kupil seme in vsejal, kar mi je še manjkalo, sem pa šel k drugemu delat, ker imam živino in orodje sem lahko opravil vsa farmarska dela, toda povem vam g. urednik, da sem bil v strahu, ker nisem imel spomlad toliko časa nič dežja. Sele 13. maja smo dobili prvi spomladanski dež, ki je padel tri dni po malem in potem vsak teden en dan gotovo do avgusta. In ko je pognaš setev, se nam je odprl up in pričakovali smo danzadnevno, kaklo bo letina. Človek mora kar občudovati naravo, ko vidi toliko polja skupaj z žitom posejanega, kaklo se veter igra s klasjem, kakor morje z valovi. Ko je pšenica začela zoreti, je bila 5 ali 6 čevljev visoka in naredi tako veselje človeku, da pozabi vse skrbi in trpljenje.

Pa še drugo skrb ima farmar, namreč da ne bi prišel kak sovražnik in toče naredil. Ker tukaj v avgustu malokdaj pada dež, smo bili v strahu, ker so se večkrat prikazali strašni oblaki, ker v par minutah je vse uničeno. 24. milj od nas so imeli farmarji precejšno škodo, v naši okolici pa ni bilo nič hudega.

V začetku septembra so že začeli stari farmarji stroje pripravljati za žetev in vozit les iz mesta za žitnice. Ker žetev je obetala biti bogata, in res so eni farmarji pridelali toliko pšenice, da jo niso imeli kam spraviti. Žetev je trajala ves mesec september, to pa radi strojev, ker ga nima vsak. K nam je prišel stroj pet milj daleč. Od stroja je treba plačati 75c na akre, pri tem moraš pa še čakati, kdaj boš na vrsto prišel, dostikrat se pripeti, da zgubiš polovico pridelkov, ker pride žito preveč zrelo. Zato sem sklenil, da sam kupim en tak stroj. 1. novembra je bila splošna razprodaja pri nekem farmarju, in ko je prišel na vrsto tak stroj, sem začel takoj ponujati in dobil sem ga za \$111.

stroj je nov in velja \$185. Reše osem čevljev široko, obenem pa tudi snope veže in potrebuje 2 para konj in enega moža ter požanje 20 akrov na dan.

Tako nekako sredi septembra se je pričela mlitev in je trajala do polovice novembra, ker je bilo letos v Montani jako ugodno vreme. Pridelalo se je jako veliko pšenice, lana, jemenovca, rži in vsi drugi poljski pridelki. Jaz sem prodal za \$518 in še imam zadosti za seme za drugo leto.

Na tem mestu se lepo zahvalim Mr. Jos. Arhar in Mr. P. Oblak in Mr. Furmanu za pomoč in dobroto, katero so mi storili.

Moj sosed Mr. Zimmerman je dobil 200 bušljev pšenice in 150 bušljev ovsu, in Mr. Blut 400 bušljev pšenice. Vsak je komaj čakal, da omliči in peče v mesto, da dobi zaželjeni denar. Jaz imam samo eno miljo od glavne ceste, in nudi se lep razgled, ko opazujem voz za vozom, kamor je upreženih štiri, šest ali osem konj. Z eno besedo rečeno, promet je v polnem tiru, kakor v kakem tovarniškem mestu. Tu imaš priložnost se spoznati z vsakovrstnimi narodi, ravno tako se mi zdi kakor v starem kraju na semnju. Tako sem se tudi jaz seznanil z več farmarji daleč naokoli, ker sem tudi jaz naredil osemnajst tripov s pšenico v mesto. Nisem vozil samo svoje, ampak tudi za druge. Ko prideš v mesto, najprvo pelješ na elevator, kjer stehajo in dobíš takoj svoj ček, in te ne vzame vse skupaj deset minut. Tukaj je veliko prekupecev, da pridejo nasproti in te prosijo, da njim prodáš. Kar mi ni ugajalo, je to, ker pšenica, lan in rž nimajo stalne cene. Cena pšenice se dostikrat dvakrat na dan spremeni, kakor se zdi spekulantom v Chicagi. Tukaj je cena pšenice No. 1. po 95c bušel, No. 2. 84 centov. Rž je 78 centov bušel, lan pa \$1.85 bušel. Pred evropsko vojsko je bila največja cena 70c za bušel.

Nadalje hočem rojakom opisati nekoliko tukajšnje farmarije. Tukaj na državni zemlji ste dve vrsti farmarjev, namreč eni, ki se stalno naselijo, in drugi pa, ki so samo toliko časa tukaj, da obdelajo zemljo in toliko obdelajo, kolikor drži zahteva, in ko preteče njih doba tri leta, dobijo "deed" od zemlje, in gredo zopet na svoja stara mesta, tukaj pa prodajo ali pa zarentajo. To so večinoma samski moški ali ženske. Ti lahko pridejo z malim denarjem do zemljišča, ako pa hočejo prodati dobijo \$2500, to je zaslužek za tri leta. Vsako leto pa morajo stanovati sedem mesecev na taki zemlji.

Druge vrste farmarji so večinoma oženjeni in imajo tudi svoje družine tukaj; med njimi je mnogo Slovencev. Drugeče je s temi farmarji, ti morajo imeti večjo svoto denarja, da si kupijo orodje in živino za obdelovanje zemlje. Tukaj ne sme nihče računati samo na en par konj, mora imeti vsak najmanj 2 para dobrih konj, ker ima vsak 150 akrov zemlje za obdelati, drugo pa za pašnike imeti. Tukajšnji farmarji se pečajo z živinorejo, ki nese lepe dohodke. Je dosti goveje živine, posebno pa konj, s katerimi pa nimajo nič dela. Konji so celo zimo na prostem in se tako navadijo, da sami sneg grebejo in žrejo travo izpod snega. Konji so raje na prostem kot v hlevu.

Ker se je moj dopis precej podaljšal, bom pa sklenil in voščim vsem rojakom po Ameriki, posebno pa v Clevelandu srečno novo leto.

Jos. Mohar, iz Loškega potoka.

Poštni oddelek.

Podatki glede pošto hranilničnega sistema Zjed. držav.

Vlada Zjed. držav sprejema od prebivalstva obrestnosne poštne-hranilnične vloge ter jamči na zahtevo njih povratek. Vsakdo v starosti 10 ali več let, zamore postati vlagatelj na svoje lastno ime s tem, da vloži jeden ali več dolarjev pri ka-

kem poštne uradu, ki ima pravico sprejemati poštne-hranilnične vloge. Vloge omoženih žensk so popolnoma proste kontrole ali motenja po njihovi vihi možeh. Poštnim uradnikom je prepovedano dati podatke glede vlog kakoli drugi osebi, razun vlagateljem.

Denar se zamore v poljubnem času naložiti, toda enomesečna vloga ne sme presežati svote \$100 in skupne vloge ne smejo presežati svote \$500.

Kedor želi postati vložnik poštne hranilnice, naj pride osebo na poštni urad, kjer dobi vse potrebne in natančne podatke. Ako iz kateregakoli vzroka ne more priti na pošto, naj pošlje v urad svojega zastopnika, kteremu se dajo vsi podatki glede postopanja pri vlaganju denarja.

Z 1. julijem 1915 in kasneje, zamore vsakdo naložiti denar v poštne hranilnice potom poštne pošiljatev. To važno izboljšanje poštne službe, bode imelo za posledico, da se zamore vsakdo v Zjed. državi dr-žavah poslužiti poštne-hranilne urada. Kedor živi v kraju, kjer pošta ni opravičena sprejemati hranilne vloge, naj s 1. julijem ali kasneje, ako želi denar naložiti, o tem obvesti svojega krajevnega poštarja, kteri bode zanj poskrbel vse potrebno pri bližnjem poštne uradu, ki ima pravico sprejemati hranilne vloge. Kakor hitro je prva hranilna svota vložena, zamorejo se nadaljne svote vlagati ali osobno ali pa tudi po kakem zastopniku, oziroma potom priporočeni pošiljatev ali pa po money orderih.

Poštne-hranilnične vloge se potrjujejo potom poštne-hranilničnih certifikatov glasečih se na ime vlagatelja, ki zajedno služijo kot pobornice. Prenos teh certifikatov na drugo ime, kakor tudi njih prodaja, je nemogoča. Ako se certifikati izgube, ali ako so ukradeni oziroma vničeni, izdajo se novi.

Na zahtevo zamore vlagatelj dvigniti vse ali pa le del svojih vlog zajedno z pripadajočimi mu obrestmi, in sicer pri onem poštne uradu, kjer je denar naložil. Denar zamore dvigniti tudi potom poštne pošiljatev ali pa po svojem zastopniku.

Na svoto, označeno na vsakem poštne-hranilničnem certifikatu, izplačujejo se 2 odstotne letne obresti; obresti se računajo vedno z prvim dnem meseca po dnevu, ko je bil izdan certifikat, ter se zamorejo izplačati po preteku vsakega leta računano po dotičnem datumu in sicer toliko časa, dokler ostane denar naložen kot hranilna vloga.

Zneski, manjši ko \$1, zamorejo se hraniti potom kupovanja poštne-hranilničnih listov in poštne-hranilničnih značk

po 10 centov komad. Hranilni list, nalepljen z devetimi hranilnimi znamkami, se sprejme kot hranilna vloga za \$1 ter zamore veljati kot otvoritev nove hranilne vloge, ali se pa pripíše k že obstoječim vlogam; na zahtevo se tudi izplača v gotovini.

Vsak vlagatelj zamore tudi vse svoje vloge ali pa njih del zamenjati za vknjižene poštne-hranilnične bonde ali kupone. Zjed. državi, ki nosijo 2% odstotne obresti ter se izdajajo v vrednosti zneskov po \$20, \$100 in \$500. Kadar se poštne-hranilnične vloge zamenjajo za bonde, se ostanek hranilnih vlog v primerju vrednosti bon-dov zniža in vlagatelj zamore nadaljevati z vlaganjem, dokler njegove vloge zopet dosežejo skupno svoto \$500. Posebne okrožnice z pojasnili o tej stvari, se dobe pri vsakem poštne uradu, ki je opravičen sprejemati poštne hranilne vloge.

Vsa nadaljna pojasnila glede poštne-hranilnih naprav je na željo dobiti pri vsakem poštne uradu ali pa ako se piše in naslovi: Third Assistant Postmaster General, Division of Postal Savings, Washington, D. C.

A. S. BURLESON,
Postmaster General.
(Glavni poštni mojster.)

Razno.

OBČINA DESKLE

na Goriskem se nahaja severovzhodno od mesta Gorice na levem bregu Soče med Solkanom, sv. Goro in Kanalom, oddaljenost od Gorice 17 km. Občina šteje okoli 1100 prebivalcev po zadnjem ljudskem štetju. Pod občino Deskle spadajo vasi Deskle, Britof, Rodč, Podbrdo, Listivenca, Zagomila, Globno, Paljevo, Zagora, Plavi, to so vasi, v katerih se skoro vsak dan dan bojuje z Italijani. Hudo je prizadeta ta občina, skoro popolnoma so uničene te vasi ali požgane ali porušene. Med porušeni stavbami so tudi farna cerkev sv. Jurija in podružnica, farna cerkev sv. Kvirina v Paljavem, obe šoli v Desklah močno poškodovane in ena v Plavah. V Desklah je bilo sl. kat. društvo, telovadno društvo Sočkol Deskle-Plave: več gostiln, nekaj obrti, orožništvo v Plavah, poštni urad in železniška postaja Plave. V občini Deskle cvete sadjereja, ki se je potom km. društva v Kanalu zelo razvila in je donasala kmetovalcem lepe dohodke. Največ pa so donasale črešnje in fine namizne hruške, sploh pa rožljivo tam tudi več poljski pri-delki. Zelo veliko se od tam odpošlje sena v Gorico. So pa tu-

di gozdovi, ko kmetje v zimskem času drva delajo in celo leto v Gorico vozijo in skoraj ne dobiš dneva, da bi v Gorici na trgu ne videl Desklana ali Plavljanu s snopi cepilnih suhih drv. Sedaj so vsi predvalci begunci. Ako se pelješ po železnici iz Gorice proti Jesenicam, se ti pri postaji Plave odpre široka lepa dolina proti Desklam in Kanatu. Meseca aprila se ti zdi kakor bi bil kraj ves v snegu od cvetja, proti zveru se ti pa res prikažejo tolminski snežniki. Marakateri potnik je vzkljnil: Krasni kraj! Tukaj vse belo cvetja, tam pa vse belo snežnikov. Sedaj je ta kraj od krute vojne skoro umičen.

UMOR IZ LJUBEZNI.

44 letni delavec Vavlar Zapotočny v Pragi je svojo ženo umoril. Pri zaslišanju je odkritosrčno povedal, kako je prišlo do tega, da je ženo umoril. Zapotočny že dolgo časa ni imel zaslužka in trpela sta z ženo veliko pomanjkanje. Ker je svojo ženo ljubil, ni mogel gledati, kako strada ter je sklenil, da jo reši daljnega trpljenja. Ko je 15. nov. žena pri peči pripravljala nekaj zajutrek in je mož videl, kako je žena vsled stradanja onemogla in potrla, ga je prevzela misel, da bo vsemu konec, če ženo umori. Prijel jo je z obema rokama za vrat in jo je davil, da je izgubila zavest, potem jo je s kuhinjskim nožem umoril. Sosedje so potrdili, da sta se Zapotočny in njegova žena jako rada imela in živeča v najboljšem sporazumljenju.

Ustreljen po prekem sodu. V Gorici naznanjajo letaki, da je bil ustreljen italijanski trgovec Cravos vsled kilcev: "Eviva l' Italia" in "Abbasso l' Austria". Vojaško sodišče ga je obsodilo na smrt radi motenja javnega miru in obsojba se je takoj izvršila.

LJUBEZEN MED ŽUŽEL-KAMI.

V starosti 93 let je pred kratkim umrl francoski znanstvenik I. H. Fabre, ki je vse svoje dni posvetil študijam življenja žuželk in razkril vse polno skrivnosti narave. Zlasti zanimiva so njegova razkritja o ljubezenskem občevanju nekaterih vrst žuželk. Pri mnogih vrstah teh bitij je navada, da samica po izvršenem spolnem občevanju samca požre. Samica žuželke, ki se latinsko imenuje "Mantis religiosa L.", ima navado, da se pari v 14. dnevi s šestimi ali sedmimi različnimi samci, a jih požre vse, bodisi še med spolnim občevanjem, ali po koncu tega občevanja. Značilno je tudi ljubezensko življenje več (latinsko Saturnia pyri Schiff.) Osem dni po rojstvu samice se začne, kakor je imenovani prirodoslovec Fa-

Dalje na tretji strani.

Duhan katerega
volite najbolj
izmed vseh.

PRINCE ALBERT
the national joy smoke

ima okus, ki se razlikuje od vsakega drugega duhana, katerega ste kdaj kadili. Način priprave je to — da ne grize in peče. Prijal vam bo PRINCE ALBERT, ker je tako dober in zadovoljiv, zamorete ga pokaditi količino in ne bo pekel na jeziku in zmanjšal vaš okus.

Kupite takoj Prince Albert duhan in spoznali bode, da je tako kot mi rečemo, ker ljudje po vseh Zjed. državah ga priporočajo. Ako drugim prija, bo tudi vam.

Prince Albert je istotako fin v cigaretah kot v pipi.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, Winston-Salem, N. C.

Na drugi strani paketa je opomba: "Najbolj priporočljivo za ženske." (The most recommended for women.)

Nadaljevanje iz 2. strani.

Na Dunaju živi neki gospod Andrej Prohaska, ki je v tako dobrih denarnih razmerah, da ga celo konje za dirko. Njegove zakonske razmere pa niso tako dobre, kajti njegova žena ga je po 27 letnem zakonu tožila na ločitev zakona. Gospod Prohaska ima četrto otrok, ki so stari od 17 do 21 let. S pomočjo privatnih detektivov in zlasti s pomočjo svojega 17 letnega sina je dožgal, da ji je mož nezvest. Sin je po materinem naročilu vohunil za očetom. Izsledil je, da je oče kupil krasni ženski solnčnik in ga nesel v neko gostilno; ko je iz gostilne odšel, ni imel več tega solnčnika. Sin je tudi dožgal, da dobiva oče postrežnike pisma, katerih pisava je ženskega značaja. Sodišče je izreklo značilno razsodbo. Izreklo je namreč ločitev zakona po krivdi obeh zakonik, češ, dokazano je po sinu, da je bil oče svoji ženi nezvest, žena pa je tudi kriva, in sicer zato, ker je sina napeljala, da je vohunil za očetom. Višje sodišče pa ni bilo tega mnenja, nego je reklo, da sinovo vohunjenje za očetom je sicer brezpaktno, a ni občutljivo žaljenje. Zato je bil zakon ločen samo iz krivde moža.

MYTILENE

se imenuje otok, ki leži blizu malazijskega obrežja in ki so ga v sedanjih vojni izbrali Francozi in Angleži za svoje glavno oporišče za operacije ob Dardanelah in tudi na Balkanu. Otok se je časih imenoval Lesbos in Mytilene je bilo ime glavnega mesta, ki je slovelo in cretelo že 800 let pred Kristusom, a to mestno ime se je tekmo stoletij preneslo na ves otok. Na tem otoku je bil rojen in je živel eden znanih "sedem grških modrijanov". Pitakos, tu je živel tudi pesnik Alkaios in tu je bila doma znamenita pesnica in grešnica Sappho. Otok je bil v davnih časih samostojna država, potem je prišel pod oblast Aten in kmalu pod oblast Rima. V srednjem veku so vladali ta otok najprej Bizantinci, potem Benečani, dokler se ga ni leta 1354 polastila neka plemiška rodbina iz italijanske Genove. A že leta 1462 je prišel otok v oblast Turkov in je ostal v njihovih rokah nad 500 let, namreč do 21. nov. 1912. Ta dan se je namreč turška posadka kar brez boja vdala Grkom in je prešel otok v posest kraljevine grške. Glavno mesto, ki se je nekdanj imenovalo Mytilene, se zdaj imenuje Kastro, ima kakih 40.000 prebivalcev in je sedež generalnega guvernerja vseh grških otokov. Vseh prebivalcev na otoku je 140.000. Podnebje je seve jako milo in pridelajo prebivalci jako mnogo vina, oliv in fig. Zdj imajo Francozi in Angleži tam rezerve, bolnišnice, popravilnice za ladje in skladišča.

V RUSKEM GLAVNEM MESTU.

Berlinski listi poročajo: Ruski glavni vojni stan se nahaja sedaj v nekem mestu Bele Rusije. Car staneje v dvonadstropni hiši, kjer ima dve sobi na razpolago. V istem nadstropju amata še vsak po eno sobo dvorni minister grof Frederiks in dvorni poveljnik general Voljevko. V prvem nadstropju stanejejo: generalni pobočnik Nilov, dvorni maršal knez Dolgorukov, teletni zdravnik Fedorov; tu se nahaja tudi carjeva vojna pisarna, katere predstojnik je krilni pobočnik Drensteln. V bližini carjevega stanovanja stanuje v neki drugi hiši drugi carjevo spremstvo, med drugimi: veliki knez Vladimir v Dimitrij Pavlovič ter zapovednik carjeve telesne straže general Grabbe, car

PARIZ IN DUNAJ.

Že večkrat so dunajski damski krojači poskušili ustanoviti posebno modo, ne samo da bi se odtegnili občinstvu tiranstvu pariške mode, nego tudi iz dobičkalnosti. Parizu nese njegovo prvenstvo na polju ženske mode ogromno dobička. Ne samo Francija, tudi Angleška in Španjka, vsa Amerika, Rusija, Italija itd. se drže pariške mode in držita se je tudi Avstrija in Nemčija. Ker se ni bati, da bi Berlin v modnem oziru igral v doglednem času kako odločilno vlogo, je čisto naravno, da bi rad Dunaj ustvaril posebno modo, ki bi gospodovala vsaj v Avstriji in v Nemčiji in donasala Dunaju lepe dobičke. Toda, kakor posnamemo iz "Wiener Journal", se to ne posreči. V tem listu je pojasnjeno, da tudi sedanja dunajska moda ni drugega, kakor posnetek pariške mode. Ideje za modo so tudi zdaj zdeli dunajski krojači iz Pariza; dobili so iz Pariza — čez Švico — modele in po njih napravili dunajsko modo. Rečeni list konstatira, da to, kar se je zdaj po pariških modelih vpejalo kot dunajska moda na Dunaju, v Parizu že zopet opuščajo kot preživelo. "Wiener Journal" pravi, da se godi že desetletja tako: krojači kupijo v Parizu nekaj modelov in delajo po njih obleke, prikrojene po dunajskem ukusu in po obilnosti dunajskega ženstva. Dejstvo, da si je Pariz celo v času svetovne vojne ohranil absolutno prvenstvo, razlaga navedeni list s tem, da so Francozi izredno nežnočutni, tako, kakor samo narodi, pri katerih se je že začelo degeneriranje.

KOLIKO VOJASTVA LAHKO POSTAVI NEMCIJA.

Švicarski polkovnik Feyler je na podlagi letos izdanega statističnega dela o Nemčiji izračunal, da je razpolagala Nemčija leta 1910. s 13.353.364 mladenci in možki, ki so rojeni med l. 1870. in 1895. ter se nahajajo v dobi vojaške obveznosti. Od teh je odsteti 33% ki so od l. 1910. sem umrli, t. j. 450.000. nadalje je smatrati, da je k večjemu 75% vojaških obvezancev za vojaško službo res sposobnih. 25% ali 3.340.000, torej nesposobnih, 1.800.000 pa da jih je neobhodno potrebnih za javne službe v zaledju. Preostaja torej 7.500.000 mož, ki jih more Nemčija uporabiti na fronti, oziroma v vojni službi. To je po sodbi polkovnika Feylerja premalo, zato bo Nemčija, po njegovem mnenju, polagoma izkrevavala. Proti tem izvajanjem nastopa v dunajski "Zeit" bivši nemški polkovnik Richard Gädke, s prepričevalnimi protidokazi. Prvič že svota 13.353.364, ki obsega 26 nemških letnikov, ni pravilna, ker je polkovnik Feyler pozabil prišteti one črnovojnike, ki so sicer že leta 1914. izpolnili 45. leto, pa vendar niso odpuščeni iz vojaške obveznosti, ker so bili še pred 45. letom mobilizirani. Teh je okrog 90.000. Drugič je račun od leta 1910. do 1914. umrlih netočen. Odsteti je mesto 450.000 le 340.000 umrlih. Tretjič je število onih, ki so v javnih službah neobhodno potrebno, vsaj za 550.000 previsoko, tako da znaša faktično število za vojaško službo sposobnih mladencev in mož v Nemčiji (na podlagi Feylerjevega računa, da je 75% sposobnih) 8 in pol. ne pa

TEMELJ FEYLERJEVEGA RAČUNA

ne drži, kajti podobno, kakor v drugih državah, se vrše tudi na Nemškem zopetna prebiranja onih 25% "nesposobnih", ki bodo dala najmanj 700.000 mož. Konečno je Feyler pozabil, da v Nemčiji oba najmlajša črnovojniška letnika (18 in 19 letni) še nista pod orožjem, in da končuje črnovojniška dolžnost še vedno s 45. letom, ki se prav lahko podaljša do 48. leta (kakor v Franciji). Najmlajša črnovojniška letnika štejeta gotovo čez milijon mož, letniki 1867. 1868. in 1869. pa bi dali še 600.000 mož. Nemčija postavi torej, če bo potreba, na bojišče ne 7% milijonov, kakor računa Feyler, temveč, 11 in pol milijona, torej za 34 milijona več! Ker znaša število nemškega prebivalstva približno 65 milijonov, postavi torej Nemčija, če treba 18% svojega prebivalstva na bojišče.

—Ali hočete prodati hišo, lot ali iščete prijatelja, znanca, dolžnika, ali bi radi priporočili svojo trgovino? Denite mal oglasa v naš list, in takoj bode imeli uspeh. Nad 8000 rojakov v Clevelandu bere "Clevelandsko Ameriko".

Kadar iščete svojega prijatelja, sorodnika ali znanca, pa ne veste kje je, pridite k nam ali pišite nam, da denemo v list. Ker je "Clevelandsko Ameriko" razširjena po vseh mestih, se bo prijatelj kmalu dobil.

NAZNANILO.

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da nam je neizprosna smrt v ponedeljek ob 11 uri zvečer vzela našo ljubljeno mater

MARIJO KOGOVSEK.

Doma je bila v St. Rupertu na Dolenjskem, v Ameriki je bivala pa nad 6 let. Tukaj zapuščila 3 sine in 2 hčeri, v stari domovini pa 2 sina. Pogreb se vrši v četrtek 13. jan. v Newburgu.

Zaljuči ostali.

Cedna front soba se odda za 1 ali 2 fanta, ali pa za dve dekletki 1259 E. 61st St. zgoraj (6)

NAZNANILO.

Članom društva "Triglav" se tem potom naznanja, da se vrši redna mesečna seja danes zvečer ob navadnem času. Ker je več važnih točk na dnevnem redu je dolžnost vsakega člana, da se udeleži.

Fr. Verbič, tajnik.

Dva fanta se sprejmeta na hrano in stanovanje 1261 E. 60th St. (sred.—8)

Pošteni fantje se sprejmejo na hrano in stanovanje 5605 Bonnavave.

Opremljena soba se odda za dva fanta. 1171 E. 58th St zgoraj. (5)

Soba za enega fanta se odda 1040 E. 60th St. (6)

Oddati se dve sobi za spati, kjer si stanovalec lahko sam kuha. 1319 E. 55th St. (6)

Lepa prilika za pravega Slovence.

Grocerija, obstoječa 7 let, napreduje jako dobro, ima veliki slovenski "cash" promet ter zanesljive in stalne odjemalce. Trgovina se proda poceni, radi dolgotrajne bolezn v hiši, in ker se gospodar zanimala za drugo podjetje. Kupec mora imeti \$1000.00 gotovega denarja. Frank Wachic 3244 St. Clair ave. (9)

Naprodaj je lekarna, obstoječa 25 let z velikim prometom. Gospodar želi opustiti trgovino. Lepa prilika za pravega moža, imel bode velik dobiček. 712 E. 152nd St. (7)

Slovensko dekle dobi takoj delo. Vprašajte pri Frank Mramor, 5919 Prosser ave. (4)

Išče se slovenski ali hrvaški brivec, izkušen v starem kraju. Plača dobra in po dogovoru. Peter Popov, 2823 Globe ave. Lorain, O. (5)

CENJENA NEVSTA!

Najtopleje se vam priporočam v nakup vsakovrstnih čistih svežih finih in modernih poročnih oblek, šaljerjev, šopkov, kakor tudi vseh drugih potrebščin, ki spadajo v to vrsto.

Vsaka nevesta ali ženina ima v slučaju poroke precej velikih stroškov, in torej, če si želite svoje stroške zmanjšati in pri kupovanju prihraniti denar, kupite, kar potrebujete za poroko pri meni, kjer dobite vse potrebščine po vedno nižji ceni kakor kje drugje.

Na dan poroke pošljem k vam na dom dobro izurjeno spletkalko, ki vam splete lase in opravi za poroko in to čisto brezplačno.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam, ker bom tudi vedno gledal na to, da vam točno in pošteno postrežem.

Z spoštovanjem

BENO B. LEUSTIG,

6424 St. Clair ave blizu Addison Road. (26)

ZADNJA PRILIKA!

Vse ženske in otroče zimске suknje iz najfinjšega blaga, najnovejše mode, vse številke, morajo biti razprodane ne gledajo na zgubo ali dobiček po sledečih cenah:

ŽENSKÉ SUKNJE:

poprej \$ 7.50, sedaj \$3.25

poprej \$ 9.50, sedaj \$ 3.95

poprej \$12.50 do \$15.

sedaj samo.....\$ 6.95

Vse suknje vredne \$18 do \$25.

sedaj samo.....\$11.75

OTROČJE SUKNJE:

poprej \$4.00, sedaj \$1.98

poprej \$ 5.00, sedaj \$2.75

Vse suknjice vred. \$6—\$10.

sedaj samo.....\$3.95

Zapomnite si dobro, da blago kupljeno pri meni, je garanterano čisto, sveže in trpežno.

Kupite sedaj, ker lahko dobite dve suknje za ceno ene.

Za obilen obisk se vam najtopleje priporočam. (11)

BENO B. LEUSTIG,

6424 St. Clair ave.

blizu Addison ceste.

Dekleta dobijo takoj delo za izdelovanje kril in bluz. Dobra plača, stalno delo. Galvin Bros 1381 W. 6th St. (4)

KUPCIJA MED ROJAKI!

Veľiko naših rojakov je kupilo že pred več leti stavbišča (lote), na pripravljanje podkupljenih agentov s tem, da bodo ta stavbišča v par letih več kot trikrat toliko vredna, kolikor so naši rojaki tisti čas za nje plačali. V več slučajih imajo nesrečni ljudje že to do 12 let tako kupljeno zemljo. In danes lahko kupite od zapeljanih rojakov za isto ceno, kot so oni sami plačali pred 12. leti. Napaka je ta: Ker naši ljudje preveč radi vrjamejo, kadar jim kdo obljubi keravo za pet grošev. Nekateri izmed teh ljudi potrebujejo sedaj denar, in si ne znajo pomagati. Zatorej vsi taki, naj se oglašijo pri meni, da poskusim njihove lote prodati, ako prodam, jim računam po 5% kot za moje plačilo. Rojaki pa, kateri želite lote kupiti naj se obrnejo do mene, da ostane cela kupcija med rojaki.

JOSEPH ZAJEC,

1378 E. 49th St. Cleveland, O.

Tel. Central 6494 R. (14)

VOLNENI SVEDRI:

Vse moške, ženske in otroče svedre iz čiste volne dobite sedaj pri meni po skrajno znižani ceni!

Kupite sedaj in si prihranite denar, ker volna je vsak dan dražja.

Za obilen obisk se vam najtopleje priporočam. (11)

BENO B. LEUSTIG

6424 St. Clair ave.

blizu Addison ceste.

Lepa front soba se da v najem za 1 ali 2 fanta. 1420 E. 53rd St drugo nadstropje. (4)

FINO VINO

vedno dobite pri Jos. Koželu Belo, niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znano. Po stari navadi Jos. Kozely, 4734 Hamilton ave.

Dekleta!

Naučite se najbolj lahkega in najbolj plačanega dela izmed vseh. Lahko, čisto delo, posebno za ženske. Mi imamo izvedence, ki vas učijo izdelovati cigare v kratkem času, in v tem času, ko se učite, ste plačane. Z malo izkušnjo lahko naredite več denarja kot pri vsakem drugem delu. Pridite k nam, da se pogovorimo.

American Cigar Co.

E. 9th St. NWoodland ave. (19)

Delo dobijo takoj dekleta stara 18 let ali več. Dobra, stalna tovarniška služba. Pridite pripravljene na delo. Lake Erie Iron Co. 915 E. 63rd St. severno od St. Clair ave (8)

Išče se slovensko dekle za pomoč v kuhinji. Katero veseli, naj pride, imela bode pristo stanovanje in hrano, delala bode še lahko naprej svoje delo v tovarni, ker njena pomoč v kuhinji, je potrebna samo zvečer. Vinko pristov, 6114 St. Clair ave. (4)

Išče se služkinja za splošna hišna dela, služba dobra in stalna. Frances Zupancic, 16321 Waterloo Rd. Collinwood. (4)

JOS. KALAN,

6101 ST. CLAIR AVE.

—> Slovenska gostilna <—

Fine pijače za dom.

Dobro vino in likerji.

Zmerne cene.

Oglasite se pri domačinu in bode te zadovoljni.

8 - Hour Union

SCRAP TOBACCO

Je dojen iz najboljšega duhana za cigare. Samo najboljši tobak se potrebuje. Najboljši tobak za zvečenje. V vsakem paketu je kupon.

Union 8 HOUR UNION SCRAP Made

Sprejmeta se dva fanta na stanovanje in hrano. 5360 Homer ave. (4)

Bell Rosedale 2377 W. Cuy. Central 6678 R. Plin in kisik. Uradne ure od 9—12, in od 1—5: Ponedeljek, četrtek in sobota zvečer od 6—8.

Dr. F. L. KENNEDY, zobozdravnik

Dretje zob brez bolečin. Delo garantirano. Govori se slovensko in nemško. 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (23-46)

A. M. KOLAR,

Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v obilen obisk. Točna postrežba. Vedno sveže pijače.

CHARLES ARMBRUSTER

MESNICA PRVE VRSTE

NAJBOLJŠE SVEZE IN PREKAJENO MESO.

6112 ST. CLAIR AVE.

Pravi starokrajski brinjevec

Cena 6 steklenic . . . \$6.50

Cena 12 steklenic . . . \$13.00

Čista slivovka kuhana iz pravih celicelj. Cena 6 steklenic . . . \$6.50

Cena 12 steklenic . . . \$13.00

Imamo najfinejši tropinjevec in droznik. 1 gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75

Pristna rudeta ohiojska vina

Galona . . . 50, 55, 60 in 65c

Katavba in Delavare vino 80 in 85c gal.

Vinska posoda ob 5 do 10 gal. velja \$1.00, za 25 gal. posoda \$2.00. Pri večjih naročilih je sed brezplačen. Te cene so samo za na debelo. Naročilu naj se priloži denar in natančni naslov.

The Ohio Brandy Distilling Co.

Prva slovenska družba za prodajo finih pijač.

6102-04 St. Clair Ave. - - Cleveland, O.

Ker so se poslednji čas poštne razmere izboljšale pošiljam zopet redno

denarje v staro domovino.

Pošiljatve ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni.

100K velja sedaj \$13.50 s poštnino vred.

Brzjaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, najmanje pa denarje poslati potom brzjava.

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

"Toda, milostiva, nihče ne živi danes od zemljiškega posestva. Zemljiška vrednost starih časov je doživljena forma bogastva. Ta vrednost je vselej povzročala, da se z denarjem ni moglo naprej, in odkar smo jo odpravili, smo podestatorili vrednost denarja. Tako se svet nanovo vstvarja.... O, zemljiška vrednost! Z enim milijonom zemljiške vrednosti lahko lakote poginete."

S svojo ponosno žalostjo mu grofica lahno priklama:

"Ne razumem vas; kakor sem vam povedala, pripadam jaz stanu, ko je bilo kaj takega prepovedano.... Toda jaz nisem sama, skrbeti moram tudi za svojo hčerko. Tekom let se mi je posrečilo nekoliko prihraniti, položiti nekaj vstran... O, kako mala svotica...."

Zopet je lahno zarudela.

"O, samo dvajsetisoč frankov, kateri ležijo doma v miznici. Ker bi se pozneje mogoče kesala, da sem pustila denar tako brezjasno doma ležati; ker vem, da je vaše nameravano podjetje dobro kot mi je moja prijateljica zaupala, in ker vem, da bodele z vsemi svojimi močmi delali na to, kar so nas vselej vroče želje, zato se držnem... Skratka, hvaležna vam bodem, ako bi nekaj delnic vaše banke zame rezervirali, približno za deset ali dvanajst tisoč frankov. Važno je bilo, da me je moja hčerka semkaj spremljala kajti ne tajim vam, da denar je njena lastnina."

Dosedaj se Alice ni oglasila. Kljub njenemu živemu in umnemu pogledu, je molčala. Sedaj pa de svoji materi nežno:

"Kaj, meni mama! Ali imam jaz kaj, kar je moje, da ne bi bilo tudi tvoje?"

"In kadar se poročis, moj otrok?"

"Ti vendar veš, da se ne maram poročiti!"

V njenem tankem glasu se je poznalo, da je to spregovorila proti svoji volji.

Z žalosti polnim pogledom ji zapove mati, naj molči, in obe ženski se za trenutek pogledata. Radi vsakdanjega skupnega življenja, in radi natančnega poznanja trpljenja in razmer, se niste mogli ena drugi nalagati.

Saccard je bil globoko ganjen.

"Gospa grofica, tudi če ne bi bilo nobenih delnic več, bi vedel za vas še istih najti. Da, če mora biti, vzamem jih od svojih lastnih.... Vaš obisk me je zelo razveselil in v čast mi je, da me cenite vrednega svojega zaupanja...."

V tem trenutku je resnično mislil, te dve ženski bogati narediti, naklonil jima je del zlatega dežja, kateri ima po njegovem mnenju prileti padati vse nadkrog njega, in nanj samega.

Dame so vstale, in se napravile, da odidejo. Šele na vratih namigne grofica v okolnosti neko zadevo, o kateri se ni rado javno govorilo.

"Od svojega sina Ferdinanda, kateri je sedaj v Rimu, sem dobila neveselo pismo, v katerem mi naznanja, da je tam jako žalostno razpoloženje, radi napovedanega umikanja naših čet."

"Potrpljenje!" pravi Saccard prepričevalno, "mi smo tukaj, da rešimo vse."

Po globokih obojestranskih poklonih, spremljal je dame do hodnika, sedaj jih je peljal skozi prednjo sobo, za katero je

mislil, da je prazna.

Toda ko je prišel nazaj, videl je nekega dolgega, suhega, približno petdeset letnega moža, sedeti na neki klopi.

Izgledal je kot kak delavec v prazničnem oblačilu, in pri sebi je imel lično vitko in blede deklico, kakih 18 let.

"Kaj je, kaj hočete vi?"

Mlada deklica je prva vstala. Mož pa, radi tega ne baš vpludnega pozdrava nekoliko zmešan, prišel se je v zadregi opravičevati:

"Jaz sem zapovedal, vse preč poslati! Zakaj ste še tukaj? Povejte mi vsaj vaše ime!"

"Dejoil, spoštovani gospod, in jaz pridem z mojo hčerko Natalijo...."

Zopet je mož obstal v govoru, tako da ga je nepotrpežljivi Saccard že hotel potisniti skozi vrata, tedaj pa je vendar zjecljal, da ga gospa Karolina že dalje časa pozna, in da mu je naročila, naj tukaj čaka.

"Tako! Vi ste torej priporočeni od gospe Karoline! To bi lahko takoj povedali.... Stopite notri in povejte v kratkem, kajti zelo sem lačen."

V delavnici sobi ni mozu, niti Nataliji ponudil sedeža, ter se tudi sam ni vsedel, samo da bode z njima preje gotov.

Maksimu, kateri je po odhodu grofice vstal z svojega naslonjaka, se niti ni zdelo vredno stopiti nekoliko na stran, temveč je novodošlecem rado vedno gledal v obraz.

Dejoie je prišel praviti povest svojega življenja:

"Tako je stvar, spoštovani gospod.... Po doslužnih vojaških letih, vstopil sem kot pisarniški sluga v službo gospoda Duricu, moža gospe Karoline, kateri je takrat še živel, in bil pivovar. Potem sem prišel k gospodu Lambetherju, kateri je bil tržni komisijonar. Potem k bankirju, gospodu Blaisotu, katerega gotovo poznate; pred dvema mesecema si je pogнал kroglo skozi glavo, in sedaj sem brez službe. Pred vsem vam pa moram po-

vedati, da sem se oženil. Da, poročil sem svojo ženo Josefino, to sem bil ravno pri gospodu Duricu v službi, ona je bila pa kuharica pri vsakini mojeg gospoda, pri gospe Le-reque, katero je gospa Karolina dobro poznala. Potem pa, ko sem bil pri gospodu Lambetherju, ni mogla v hiši nobene službe dobiti, in je odšla v Grenelle k nekemu zdravniku, gospodu Ronaudinu. Nato je vstopila v prodajalno treh bratov v Rue Rambuteau, toda jaz sem imel pa tako smolo, da tam ni bilo nikdar ene proste službe zame...."

"Torej skratka," prekinil ga je Saccard, "vi ste prišli, da si pri meni izprosate kakšno službo?"

Dejoie je pa hotel vso žalost svojega življenja natančno razložiti, nesrečo, katero je imel, da je poročil kuharico od tako visoke rodbine, brez da bi mu se posrečilo, dobiti službo v hiši, kjer je služila njegova žena. Bilo je skoro, kot da ne bi bil oženjen.

Imela nista nikdar skupne sobe, videla sta se po gostilnah in poljubovala sta se za kuhinjskimi vratni. Nato jima je bila rojena hčerka Natalija, katero sta mogla do njenega osmega leta dati v rejo, dokler je ni oče, kateremu je samemu biti bilo mučno, vzal k sebi, v svojo ozko službeniško sobico.

Tako je on postal prava mati otroka. On jo je vzgojil, vozil v šolo, varoval jo z nepopisno skrbnostjo, in njegovo srce se je topilo v vedno večji nežnosti do otroka.

"Jaz vam gotovo lahko rečem gospod, ona mi je delala veselje.... Ona je izobražena, lepega vedenja, in kakor vidite, ne more se nobena meriti z njo na ljubkosti."

In v resnici je Saccard videl, da je deklica ljubka, ta plavalasi cvet pariškega tlaka, z svojo nežnostjo in z svojimi velikimi, pod svetlini kodri se bli-skajočimi očmi.

"Dekle je sedaj zrelo za že-

nitev, in ravno sedaj se nudi dobra partija; sin knjigoveza našega sosedu. Toda mož hoče začeti svojo lastno trgovino, in zahteva šesttisoč frankov. To ni preveč, in on bi lahko še več zahteval...."

"Jaz vam morem namreč povedati, da sem pred štirimi leti zgubil svojo ženo, in da nam je zapustila svoje prihranke, katere je kot kuharica dobila. Jaz sedaj premorem štirisoč frankov, toda to pa ni nobenih šesttisoč, mlademu ženinu se pa muči, in Nataliji tudi."

Mlada deklica, kateri je z smehljajočim pogledom njenih lepih svetlih oči mirno poslušala, je živahno pritrdila:

"Prav gotovo.... to ni šala zame, jaz čem k koncu priti, tako ali tako."

Zopet ju je prekinil Saccard. On je moža prepoznal: skromen, toda zelo pošten, dobrodušen in poln izvrstne, vojaške pokornosti. Sploh pa je zado-stovalo, da je prišel v imenu gospe Karoline.

"Popolnoma prav, dobri prijatelj, jaz bodem v kratkem času časopis kupil, in vas vzhajem za pisarniškega slugo. Pustite mi tukaj vaš naslov, in nasvidenje."

Vendar Dejoie še ni mislil na odhod, in je v zadregi povzel:

"Gospod, zelo ste dobri, službo prevzamem z hvaležnostjo, ker moram delati, kadar je moja Natalija preskrbljena...."

Toda jaz sem pravzaprav prišel radi neke druge zadeve.... Resnično, po gospe Karolini in tudi od druge strani sem zvedel, da bodele gospod kmalu z velikimi podjetji začele, in da bodele svojim prijateljem in znančcem pustili, da si bodejo pri tem, zaslužili si vsak poljuben dobiček. Torej če ste gospod tako dobri, da bi tudi nam nekaj svojih delnic dali hoteli...."

Ze drugič je čutil Saccard, da je ganjen, še globokojše ganjen kot poprej, ko mu je tudi grofinja zaupala doto svoje

hčere.

Ta priprosti mož, ta mali kapitalist, kateri je sou za sou hranil, in prihranil lepi znesek. Až ne zastopa ta mož množice, katera mu zaupa, mase, katera je vsakemu kreditnemu zavodu tako potrebna? Ako je ta mož prišel, še predno se je naredila kakšna reklama, kaj bode šele prišlo, kadar bodejo šalterji odprti? Ganjen se nasmehlja temu prvemu malemu akcionarju. V njem vidi predpomen velikega uspeha.

"Domenjeno, moj ljubi, vi dobite delnice."

Obraz Dejoie zažari kot da je deležen posebne, nepričakovane milosti.

"Gospod, vi ste celo predobri.... Kaj ne, v pol letu morem gotovo z svojimi štirisoč franki, pridobiti še dvatisoč frankov, tako da mi bo mogoče svoto dopolniti.... In ako vam je prav gospod, hočem stvar takoj v red spraviti, denar sem prinesel s seboj...."

Potegnil je iz žepa pisemski ovitek, ter ga ponudil Saccardu. Pri tem zadnjem dokazu izkazane mu zaupanja, obmolči od začudenja, potem pa se srčno zasmeje, in stori sklep, da tudi tega vernega in poštenega moža, obogati.

"Toda moj dragi, tako ta stvar ne gre! Obdržite svoj denar! Jaz vas bodem vpisal, in potem bodele ob določenem času vplačali."

Po tem ko je Dejoie svojo hčerko pozval, da se mu zahvali, ju Saccard odpusti. Smehljaj zadovoljstva je razsvetlel sedaj lepe in nedolžne oči deklice.

Ko je bil konečno Maksime s svojim očetom zopet sam, je rekel v svojem brezsrčnem sarkastičnem tonu:

"Ti torej preskrbuješ z ženitnimi dotami mlade deklice sedaj!"

"Zakaj ne?" odgovori veselo Saccard. "To je dobra denarna vložba, ako se druge osreči."

Saccard je preložil neke papirje na mizi, predno je zapu-

stil sobo. Nato naenkrat vpraša:

"In ti, ali nočeš nobenih delnic?"

Maksime, kateri je z malimi koraki meril sobo gori in dol, se je itakoj obrnil, in se postavil pred očeta.

"Ne, pri moji veri me! Ali misliš, da sem norec?"

Saccard se obrne z jezno kretnjo; videl je, da je odgovor brezčasten. Ze mu je hotel reči, da je podjetje v resnici izvrstno, da ima svojega očeta za prenaivnega, ako ga ima za navadnega lopova kot druge slične ustanovitelje; toda, ko ga je pogledal, se mu je zasmilil ubogi dečko, kateri je bil pri svojih petindvajsetih letih že izizit, da celo skop, kateri je izpil čašo življenja že skoro do dna.

Zasmejal se je, prijel svoje-ga sina za rameni in rekel:

"Vstani, kosilo naju čaka, ubogi dečko! In varuj se svoje bolezni revmatizma!"

Drugi dan, 5. oktobra, podal se je Saccard v spremstvu Hamelina in Daigremonta k notarju Leloraínu v Rue Sainte-Anne.

Ta je dobil naznanilo, na katerem je bilo povedano, da se pod trgovskim imenom "Banque Universelle" družba združila neka delniška družba, z kapitalom petindvajsetih milijonov, razdeljeno v petdeset tisoč delnic, vsaka po petsto frankov, od tega je pa bila samo ena četrtina v gotovini plačana. Sedež družbe se je nahajal v Rue Saint-Lazare, v hotelu Orviedo.

Dotičnega dne je sijalo svetlo jesensko sonce; ko so gospodje stopili iz notarjeve hiše, prižgali so si smodke, in odšli počasi po Boulevardu proti Chausse d'Antin, veseli življenja in razigrane volje, kot šolski dečki. Prva generalna skupščina se je vršila šele naslednji teden, v nekem malem plesnem salonu na Rue Blanche, v katerem je neki podjetnik, tudi včasih prirejal izložbe slik.

Prememba trgovine

Cenjenim rojakom uljudno naznanjava, da sva prevzela dobro znano trgovino z modnim blagom od g. Jakob Wahčič, 6129 St. Clair Ave. (preje Jernej Knaus) ter jo bodeva sedaj naprej vodila pod turodko

TOMŠIČ & STAMPFL,

John Tomšič prejšni in večletni uslužbenec v trgovini
Anton Anžlovarja.

Slavnemu občinstvu se tem potom najuljudneje priporočava, da naju cen. rojaki kar najobilneje posetijo. Najina naloga in dolžnost bode cen. rojake v vsakem oziru z dobrim blagom in zmernimi cenami točno in solidno postreči.

Ter se najtopleje priporočava

Tomšič & Stampfl,
6129 ST. CLAIR AVE.